

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลของการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านพินอิน วิชาภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสืชลประชาสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 วิชาภาษาจีน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 2. ความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่านพินอิน
 - 2.1 ความหมายของพินอิน
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่านพินอิน
 3. วิธีการสอนแบบ “ใช้แบบฝึกทักษะ”
 - 3.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
 - 3.2 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 3.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี
 - 3.4 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ
 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1. หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 วิชาภาษาจีน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 1.1 ความสำคัญของภาษาจีน

จุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาจีน คือ การสร้างศักยภาพในการใช้ภาษาจีนเพื่อสื่อสาร กับชาวจีนหรือผู้ที่ใช้ภาษาจีน ด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ การศึกษา การท่องเที่ยว การร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชน การกระชับความสัมพันธ์และแลกเปลี่ยน วัฒนธรรม แม่นั่นทางของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศคือการศึกษา แต่เมื่อเข้าสู่อาชีพ นั่นคือ การดำเนินชีวิตด้วยเศรษฐกิจ การมีงานทำพร้อมมีรายได้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ถือเป็นการพัฒนา เศรษฐกิจส่วนตนให้มีความมั่นคง อันเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจชาติ ความรุ่งเรือง ทางเศรษฐกิจนำมาซึ่งความมั่นคงในชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต ทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศถือเป็นปัจจัยที่สำคัญของการสื่อสาร แม้บุคคล จะมีศักยภาพโดดเด่นหลากหลายด้านในเชิงวิชาการหรือศาสตร์อื่นๆ แต่หากด้อยความสามารถ ด้านภาษาต่างประเทศ ศักยภาพที่มีอยู่ย่อมเหมือนลวดทองลง ภาษาต่างประเทศที่สำคัญๆ ล้วนเป็น ภาษาของประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ซึ่งรัฐต่างประเทศต้องการร่วมทำการค้าด้วย อย่างเช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีเศรษฐกิจเติบโตก้าวหน้าในประชาคมโลกอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง ภาษาจีนจึงเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญตามอิทธิพลทางเศรษฐกิจ ซึ่งคนทั่วโลกนิยมเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นภาษาหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ การเรียนรู้ภาษาจีนของคนไทยจึงมีความจำเป็น ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารกับประชากรในประเทศจีนและในประชาคมโลก เพราะภาษาจีน มิใช่สื่อสารกันเพียงภายในประเทศจีนเท่านั้น หากมีผู้นิยมใช้กันทั่วโลก และมีผู้นิยมใช้มากที่สุดด้วย การส่งเสริมให้คนไทยสามารถใช้ภาษาจีนได้ จะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศในเวทีระหว่างประเทศ และการมีสัมพันธ์ไมตรีอันดีกับสาธารณรัฐประชาชนจีน การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่ สองในประเทศไทยได้ขยายตัว เพิ่มขึ้น เมื่อ

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เพิ่มการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น ทันการณกับการเปลี่ยนแปลง อันรวดเร็วของโลกาภิวัตน์ ซึ่งเกิดเสริมยทางการค้า การพัฒนาเทคโนโลยี และการไหลเวียน สารสนเทศอย่างรวดเร็ว ทันทที่ที่ประกาศใช้หลักสูตร โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐ และเอกชนจำนวนมากจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อสร้างสังคมฐานเศรษฐกิจที่อาศัยภาษาจีนเป็นเครื่องมือของการสื่อสาร แต่ทว่ายังไม่มีหลักสูตรภาษาจีนโดยเฉพาะ สถานศึกษาต่างจัดทำหลักสูตรของตนเอง ตามมาตรฐานสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นไป ตามมาตรฐานสากลของเจ้าของภาษารวมทั้งเพื่อให้การสื่อสารภาษาจีนของคนไทยมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำมาตรฐานสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นขั้นปี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการนำไปออกแบบ บทเรียนและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพการเรียนการสอน ในโรงเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:1)

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

การเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตรเริ่มจากระดับพื้นฐานตามสภาพที่เป็นจริงของนักเรียนไทย แล้วทวิความซับซ้อนขึ้นทั้งแนวลึกและกว้างตามระดับวัยของผู้เรียน ตั้งแต่เริ่มเรียนรู้และทำความเข้าใจ เนื้อหาภาษาต่างๆ ที่เป็นเรื่องใกล้ตัว แล้วค่อยๆ ขยายออกในลักษณะซ้ำแล้วซ้ำ ผู้เรียนจะเข้าใจ กลวิธีการเรียนรู้แต่ละเนื้อหา การเชื่อมโยงข้ามเนื้อหา จนถึงขั้นพัฒนาวิธีการเรียนรู้ที่เป็นของตนเอง สามารถสื่อสารด้วยภาษาจีน มีความสนุกสนานและความมั่นใจในการเรียนและการใช้ภาษาจีน เมื่อเรียนรู้ด้วยระยะเวลาที่เพียงพอและครบถ้วนตามมาตรฐานในหลักสูตร เมื่อจบหลักสูตร ผู้เรียน ทั้งสามหลักสูตรจะมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการสื่อสารภาษาจีนในระดับที่เท่าเทียมกัน ครูต้องทำความเข้าใจหลักสูตรและออกแบบบทเรียนโดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระดับวัยและ ความสามารถของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เรามุ่งหวังเพื่อการพัฒนาจะเกิดผลลัพธ์ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรู้ทางภาษา ทักษะและสมรรถนะ และความเข้าใจในวัฒนธรรมจีน ซึ่งขยายความ โดยสังเขปได้ดังนี้

ความรู้ทางภาษา

1. รู้และเข้าใจการออกเสียง – รู้พยัญชนะและสระในรูปสัทอักษรพินอิน พร้อมเปรียบเทียบ กับอักษรจีนสามารถประสมพยัญชนะกับสระได้ รู้และเข้าใจการออกเสียงต่อเนื่องและการเปลี่ยนเสียง การแยกแยะเสียงสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเสียง ตัวอักษร และความหมายได้ รู้ว่า ภาษาจีนมีเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง และเสียงเบา 1 เสียง เมื่อเข้าใจหลักการเบื้องต้นเช่นนี้ จึงสามารถใช้เป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสูงขึ้นเป็นลำดับได้ จนสามารถออกเสียงได้ อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ รวมทั้งออกเสียงด้วยทำนองเสียงและนำหน้าเสียงเพื่อสื่อสาร ความหมายพิเศษได้

2. รู้ตัวอักษรและคำศัพท์ - รู้ตัวอักษรและคำศัพท์โดยเริ่มจากส่วนที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน สามารถจำและอ่านตัวอักษรจีนและคำศัพท์ สามารถแยกแยะเสียงอ่าน รูป และความหมาย ของตัวอักษรจีน รู้เส้นขีดและลำดับขีดของตัวอักษรจีน รู้เส้นขีดพื้นฐานและเส้นขีดพิเศษที่ใช้อยู่ ของตัวอักษรจีน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับคำศัพท์ รู้ตัวอักษรเดี่ยวและอักษรประสม รู้หมวดคำและส่วนประกอบของตัวอักษรจีน รู้วิธีประกอบตัวอักษรและโครงสร้างของตัวอักษร เข้าใจ ความหมายของคำศัพท์ในบริบทต่างๆ เรียนรู้และเพิ่มพูนคำศัพท์ใหม่ๆ จากเรื่องใกล้ตัวและเรื่องราว ในชีวิตประจำวันจนถึงเรื่องในสังคมวงกว้างและข้ามสาระวิชา สามารถเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อสาร และสื่อความหมายในหัวข้อต่างๆ ในระดับประถมศึกษาควรรู้จักตัวอักษรประมาณ 200 ตัว คำศัพท์ พื้นฐานที่เกี่ยวข้องประมาณ 500-600 คำ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ควรรู้และใช้คำศัพท์ ไม่ต่ำกว่า 1,000 คำ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรรู้และใช้คำศัพท์ไม่ต่ำกว่า 1,500 คำ

3. รู้และสามารถใช้ไวยากรณ์ - รู้และเข้าใจหน้าที่ของคำที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เพราะคำศัพท์แต่ละคำจะสื่อความหมาย และทำหน้าที่ต่างกัน เมื่อนำมาเรียงกันตามหลักไวยากรณ์ จึงจะสื่อความหมายได้ครบถ้วนและกว้างขึ้น ผู้เรียนจึงต้องรู้และเข้าใจหน้าที่ของคำ ได้แก่ คำนาม ลักษณะนาม สรรพนาม บุพบท สันธาน คุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำกริยา กริยาช่วย การซ้ำคำกริยา และรู้ลำดับของคำ โครงสร้างและรูปประโยคที่ใช้อยู่ ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคอุทาน ประโยคเปรียบเทียบ ประโยคความรวมประเภทต่าง ๆ ที่ซับซ้อนขึ้น เป็นลำดับในบริบทต่าง ๆ รวมทั้งไวยากรณ์อื่น ๆ ที่เป็นแบบแผนสำหรับการสื่อสารที่ถูกต้องตาม ระเบียบวิธีทางภาษา เพราะเมื่อผู้เรียนรู้คำศัพท์และความหมายของคำเหล่านั้นแล้ว ไวยากรณ์จะเป็น ส่วนที่จัดเรียงคำลงในลำดับตามหน้าที่ที่ถูกต้องของคำนั้น ๆ เพื่อสื่อความหมาย

ทักษะทางภาษา

1. มีสมรรถนะทางภาษา - เข้าใจและสามารถใช้ทักษะการสื่อสารที่คล่องแคล่วขึ้นเป็น ลำดับตามวัยและประสบการณ์ที่สั่งสม ได้แก่ การทักทาย อำลา ขอบคุน ขอโทษ ชมเชย อวยพร เชื้อเชิญ แนะนำ สอบถาม เตือน เล่าเรื่อง อธิบาย บรรยาย แสดงอารมณ์ความรู้สึก ทำที ความคิดเห็น สนทนาโต้ตอบพูดคุยเกี่ยวกับการใช้ชีวิต - การเรียน - สถานการณ์ - ประเด็นทาง สังคมและวัฒนธรรม

2. เข้าใจและสามารถใช้ประเด็นสนทนาจากเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน สู่เรื่องใกล้ตัว เช่น ข้อมูลส่วนตัว งานอดิเรก ครอบครัว โรงเรียน ชีวิตการเรียน การดำเนินชีวิตในสังคม สภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เรื่องในอดีต - ปัจจุบัน - อนาคต

3. เข้าใจและสามารถสื่อความหมายตรงตัวและความหมายแฝง จับใจความสำคัญ ใช้ภาษากายหรือสิ่งของเพื่อช่วยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เขียนความเรียงและขัดเกลารายการ ได้อย่างเหมาะสม

ความรู้และเข้าใจทางวัฒนธรรม

1. รู้และเข้าใจวัฒนธรรมจีน และสามารถเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่าง กับวัฒนธรรมไทย เช่น ขนชาติ บุคคลสำคัญ เทศกาล ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อศรัทธา มารยาท อาหาร การละเล่น สิ่งประดิษฐ์ วิถีชีวิตในอดีตและปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ระบอบการปกครอง และความเป็นไปต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงความเป็นชนชาติและวัฒนธรรมจีน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 6)

2. ความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่านพินอิน

ภาษาจีนนั้นมีแบ่งอยู่ 2 แบบ ได้แก่ แบบจีน และ แบบไต้หวัน ถ้าเป็นแบบไต้หวันยังคงยึดแบบดั้งเดิมของจีนที่ใช้กันมาช้านาน นั่นก็คือตัวอักษรจีนแบบตัวเต็ม และใช้ระบบจู้อิน Zhuyin (注音) ในการสะกดคำ แต่ ณ ปัจจุบันนี้ ในประเทศจีนได้เปลี่ยนแปลงมาใช้ระบบพินอิน Pinyin (拼音) ซึ่งเป็นระบบที่ใช้อักษรโรมันมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสะกดคำ ซึ่งมันทำให้ง่ายต่อการเรียนภาษาจีนมากขึ้น ซึ่งทำให้ระบบนี้เป็นที่แพร่หลายมากกว่าระบบจู้อิน ที่ใช้ตัวอักษรที่คิดค้นขึ้นมา

2.1 ความหมายของพินอิน

นริศ วัฒนานนท์ (2551 : 13) สัทอักษรพินอิน (PinYin) หมายถึง (อักษรโรมันกำกับเสียงตามมาตรฐานของปักกิ่ง) ต้องจำตัวกำกับเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ แล้วฝึกฝนประสมเสียงและอ่านเขียนให้ถูกต้อง เมื่อจำสัทอักษรและประสมเป็นแล้วจะช่วยให้อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามมาตรฐานและสามารถอ่านหนังสือหรือบทเรียนในระดับต้นได้

ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, ฌณัฐกาญจน์ ศุภรัตน์เมธี (2547:22) สัทอักษรระบบ Hànyǔ Pīnyīn (ฮั่นยฺหู่พินอิน) เป็นระบบสัทอักษรที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจัดทำขึ้นเพื่อกำหนดระบบเสียงในภาษาจีนกลางโดยใช้อักษรโรมันเป็นหลัก บางตัวมีค่าแทนเสียงตรงกับสัทอักษรใน IPA บางตัวก็ไม่ตรง หรือบางตัวที่ไม่มีในระบบ IPA ระบบสัทอักษรที่จัดทำขึ้นนี้ก่อเกิดความสะดวกต่อการเรียนภาษาจีนโดยชาวต่างชาติ และการทับศัพท์คำเฉพาะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการรายงานข่าวสารต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวกลาง

สัทอักษรจีนหรือที่เรียกว่า พินอิน หรือ ฮั่นยฺหู่พินอิน (จีนตัวเต็ม: 漢語拼音 จีน

ตัวย่อ: 汉语拼音; พินอิน: Hànyǔ Pīnyīn แปลว่า การถอดเสียงภาษาจีน) คือระบบในการถอดเสียงภาษาจีนมาตรฐาน ด้วยตัวอักษรโรมัน ความหมายของพินอินคือ "การรวมเสียงเข้าด้วยกัน" (โดยนัยก็คือ การเขียนแบบสัทศาสตร์ การสะกด การถอดเสียง หรือการทับศัพท์) พินอินเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2501 และเริ่มใช้กันในปี พ.ศ. 2522 โดย รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้แทนที่ระบบการถอดเสียงแบบเก่า เช่น ระบบเวดและไจลส์ และระบบจู้อิน นอกจากนี้ ยังมีการออกแบบระบบอื่น ๆ สำหรับนำไปใช้กับภาษาพูดของจีนในถิ่นต่าง ๆ และภาษาของชนกลุ่มน้อยที่ไม่ใช่ภาษาฮั่น ในสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วยนับแต่นั้นมา พินอินก็เป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติหลายแห่ง รวมทั้งรัฐบาลสิงคโปร์ หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และสมาคมหอสมุดอเมริกัน โดยถือว่าเป็นระบบการถอดเสียงที่เหมาะสมสำหรับภาษาจีนกลาง ครั้นปี พ.ศ. 2522 องค์การมาตรฐานนานาชาติ (ISO) ก็ได้รับเอาพินอินเป็นระบบมาตรฐาน (ISO 7098) ในการถ่ายทอดเสียงภาษาจีนปัจจุบันด้วยอักษรโรมัน (the standard romanization for modern Chinese) สิ่งสำคัญที่ต้องระลึกไว้ก็คือ พินอินนั้น เป็นการทับศัพท์ด้วยอักษรโรมัน (Romanization) มิใช่การถอดเสียงแบบภาษาอังกฤษ (Anglicization) นั่นคือ การกำหนดให้ใช้ตัวอักษรตัวหนึ่ง สำหรับแทนเสียงหนึ่ง ๆ ในภาษาจีนไว้อย่างตายตัว เช่น b และ d ในระบบพินอิน เป็นเสียง "ป" และ "ต" ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากระบบการออกเสียงส่วนใหญ่ ไม่ว่าอังกฤษ ฝรั่งเศส หรือภาษาอื่นในยุโรป ขณะที่อักษร j หรือ q นั้นมีเสียงไม่ตรงกับในภาษาอังกฤษเลย กล่าวสั้น ๆ ก็คือ พินอินมุ่งที่จะใช้อักษรโรมันเพื่อแทนเสียงใดเสียงหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อความสะดวกในการเขียน มิได้ยืมเสียงจากระบบของอักษรโรมันมาใช้ การใช้ระบบนี้นอกจากทำให้ชาวต่างชาติเขียนอ่านภาษาจีนได้สะดวกแล้ว ยังสามารถใช้กับคอมพิวเตอร์ได้สะดวกอย่างยิ่งด้วย

จากความหมายของพินอินข้างต้นสรุปได้ว่า พินอินเป็นระบบการอ่านตัวอักษรจีนซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เป็นตัวช่วยในการอ่านตัวอักษรจีน และการใช้ตัวอักษรโรมันมาเป็นตัวช่วย ซึ่งจะออกเสียงแตกต่างจากภาษาอังกฤษ

2.2 ความสำคัญของการอ่านพินอิน

นริศ วศินานนท์ (2551 : 13) พินอิน ถือเป็นหัวใจในการออกเสียงภาษาจีนกลางที่ถูกต้องและเป็นมาตรฐาน สำหรับชาวต่างชาติ แม้จะอ่านตัวอักษรจีนได้ไม่ครบทุกตัว ถ้ารู้พินอินจะช่วยให้การออกเสียงได้อย่างถูกต้องชัดเจนตามมาตรฐานมากขึ้น รวมทั้งสามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้จำนวนมากขึ้นและรวดเร็วยิ่งขึ้น

เนื่องจากอักษรจีนเป็นอักษรที่พัฒนามาจากรูปภาพ และได้วิวัฒนาการจนมาเป็นอักษรเฉกเช่นปัจจุบัน เพราะฉะนั้นแค่มองตัวอักษรเราจะไม่รู้ว่ามันสะกดอย่างไร ต้องใช้ความจำเพียงอย่างเดียว เพราะฉะนั้นเราถึงต้องเรียนรู้วิธีเขียนอ่านตัวสะกดภาษาจีนเอาไว้ หรือที่เรียกว่าพินอินซึ่งเปรียบเสมือน ก.ไก่ ข.ไข่ ในภาษาไทยนั่นเอง มันจะช่วยทำให้ชาวต่างชาติอย่างเราเขียนอ่านภาษาจีนได้สะดวก แล้วยังช่วยออกเสียงได้อย่างถูกต้องด้วย นอกจากนั้นใครที่รู้พินอินแล้วก็สามารถพิมพ์ภาษาจีนได้อย่างง่ายดาย

จากความสำคัญของการอ่านพินอินข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านพินอินเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านตัวอักษรจีน เพื่อที่จะได้อ่านตัวอักษรจีนได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นอันดับแรกของการเรียนภาษาจีน จะต้องเริ่มจากการเรียนการอ่านพินอินเป็นอันดับแรก และช่วยให้ออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

3. วิธีการสอนแบบ “ใช้แบบฝึกทักษะ”

3.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 (2525 : 483) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึก หมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหา หรือคำสั่ง ที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

แบบฝึกทักษะ หมายถึง เครื่องมือทางการเรียนอย่างหนึ่งที่สร้างขึ้นด้วยลักษณะหรือรูปแบบที่หลากหลาย โดยจะมรดุประสงค์เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนฝึกฝนทำด้วยตนเองเพื่อเรียนรู้ภาคทฤษฎีหรือด้านเนื้อหาในขณะที่เรียน หรือหลังจากที่เรียนบทเรียนจบแล้ว และในแบบฝึกควรประกอบไปด้วยคำแนะนำในการทำ คำถามหรือกิจกรรมและช่องว่างให้ผู้เรียนตอบคำถาม

จากความหมายของแบบฝึกทักษะสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะคือเครื่องมือทางการเรียนที่ใช้ฝึกฝนเนื้อหา หลังจากเรียนจบ และเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

3.2 หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ

หลักการสร้างแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญ เพราะแบบฝึกที่ดีจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีจึงจำเป็นต้องสร้างให้มีคุณภาพ ได้มีนักการศึกษาเสนอหลักการสร้างแบบฝึกไว้หลายท่านดังนี้

บัทส์ (อ่างในนิตยา ฤทธิ์โยธี 2530 : 40) ได้สรุปหลักการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ก่อนสร้างแบบฝึกจำเป็นต้องกำหนดโครงร่างไว้ก่อนว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไรจะเขียนแบบฝึกเกี่ยวกับเรื่องอะไร

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำ

3. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. แจกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นกิจกรรมย่อยโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน

5. กำหนดอุปกรณ์ที่จะใช้ในกิจกรรมแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม
6. กำหนดเวลาแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม
7. การประเมินผลอย่างไร

หลักในการสร้างแบบฝึกควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา
3. ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก
 - 3.1 ศึกษาปัญหาในการเรียนการสอน
 - 3.2 ศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและจิตวิทยาพัฒนาการ
 - 3.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา
 - 3.4 ศึกษาลักษณะของแบบฝึก
 - 3.5 วางโครงเรื่องและกำหนดรูปแบบของการฝึกให้ครบตามที่กำหนด
 - 3.6 เลือกเนื้อหาต่างๆ ที่เหมาะสมมาบรรจุในแบบฝึกให้ครบตามที่กำหนดไว้

จากหลักการสร้างแบบฝึกที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่ามีวิธีการสร้างแบบฝึกหลายวิธี และสอดคล้องกันซึ่งผู้ศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก

3.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการสร้างแบบฝึกสำหรับเด็กมีองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

นิตยา ฤทธิโยธี. (2520:40 – 41) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ว่า การเขียนแบบฝึกต้องแน่ใจในภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนและสร้างโดยใช้หลักจิตวิทยาในการเร้าและตอบสนอง ดังนี้

1. ใช้แบบฝึกหลายๆ ชนิดเพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ
2. แบบฝึกที่ทำขึ้นนั้นต้องให้นักเรียนสามารถแยกออกมาพิจารณาได้ว่าแต่ละแบบแต่ละข้อต้องการให้ทำอะไร
3. ให้นักเรียนได้ฝึกการตอบแบบฝึกแต่ละชนิดแต่ละรูปแบบว่ามีวิธีการตอบอย่างไร
4. ให้นักเรียนได้มีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าดังกล่าวด้วยการแสดงออกทางความสามารถและความเข้าใจลงในแบบฝึก

5. นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้จากการเรียนมาตอบในแบบฝึกให้ตรงเป้าหมายที่สุด

นิตยา ฤทธิโยธี ยังได้กล่าวว่า “แบบฝึกที่ดีควรมีข้อเสนอแนะการใช้ที่ชัดเจน ควรให้มีการเลือกตอบทั้งแบบตอบจำกัดและแบบตอบอย่างเสรี คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมานั้นไม่ควรยาวเกินไป และยากแก่การเข้าใจ ถ้าต้องการให้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบ และมีความหมายแก่ผู้ทำ” และยังกล่าวว่าลักษณะของแบบฝึกที่ดี คือ

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว

2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาเหมาะสม คือไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

ไพรัตน์ สุวรรณแสน (อ้างใน จิรพา จันทะเวียง. 2542 :43) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจ คำชี้แจงหรือคำสั่งต้องกระชับรัด
4. ใช้เวลาเหมาะสม คือไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

วรสุตา บุญไวยโรจน์ (2536:37) (อ้างถึงใน สุนันทา สุนทรประเสริฐ 2543 : 9-10) กล่าวแนะนำให้ผู้สร้างแบบฝึกได้ยึดลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. แบบฝึกที่ดีควรชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ตัวอย่างแสดงวิธีทำไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับปรุงให้ง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน
2. แบบฝึกหัดที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดประสงค์ของการฝึก ลงทุนน้อย ใช้ได้นานทันสมัยอยู่เสมอ
3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกหัดควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน แบบฝึกหัดที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายในการทำ และเพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ
4. แบบฝึกหัดที่ดีควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้ ให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำข้อความหรือรูปภาพในแบบฝึกหัด ควรเป็นสิ่งที่คุ้นเคยตรงกับความรู้ของนักเรียน เพื่อว่าแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น จะได้ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ที่ว่าเด็กมักจะเรียนรู้ได้เร็ว ในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ
5. แบบฝึกหัดที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รวบรวมสิ่งที่พบเห็น บ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์ และมองเห็นว่าสิ่งที่เขาได้ฝึกนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป
6. แบบฝึกหัดที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ในหลายๆด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญา ประสบการณ์ ฉะนั้นการทำแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอ มีทุกระดับตั้งแต่ง่ายปานกลาง จนถึงค่อนข้างยาก เพื่อให้ทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน จะได้เลือกทำตามความสามารถ เพื่อให้เด็กทุกคนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกหัด
7. แบบฝึกหัดที่ดีควรเร้าใจตั้งแต่ปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย
8. แบบฝึกหัดที่ดีควรปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือเรียน ควรใช้ได้ดีทั้งในและนอกห้องเรียน
9. แบบฝึกหัดที่ดีควรเป็นแบบฝึกหัดที่สามารถประเมิน และจำแนกความเจริญของงานของเด็กได้ด้วย

ลักษณะแบบฝึกที่ดีข้างต้นสรุปได้ว่า จะต้องเป็นแบบฝึกที่สอดคล้องกับบทเรียน สามารถทำให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนเองได้ เข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น ควรทำแบบฝึกที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำ ไม่ยาวเกินไป เหมาะกับวัย และสามารถประเมินการพัฒนาของนักเรียนได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หย่วน เจียว หลง,อมรรรัตน์ สร้อยสังวาลย์ (2558 : 194) ได้ศึกษา ปัญหาในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเรียนอนุบาลจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผลการทดสอบความสามารถในการจำความหมายอักษรจีนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้ กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดพุทฺธสัมพันธ์ ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้มีความหมายกับ การเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแบบ ปกติ มีค่าเฉลี่ยการทดสอบความสามารถในการเรียน รู้ตัวอักษรจีน ด้านการจำความหมายอักษรจีน ด้านการอ่านออกเสียงตัวอักษรและด้านการเขียน ตามคำบอกตัวอักษรก่อนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0 ทั้ง 3 ด้าน นับว่าระดับความสามารถในการ เรียนรู้อักษรจีนอยู่ในระดับต่ำทั้งสองกระบวนการ สำหรับความสามารถในการเรียนรู้อักษรจีนหลัง การจัดการเรียนรู้ พบว่า การเรียนโดยใช้กระบวนการ เรียนการสอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 15.82 ในระดับต่ำ ระดับความสามารถ การเรียนรู้อักษรจีนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาความสามารถรายด้าน พบว่า การจำความหมายอักษรจีน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.12 ใน ระดับต่ำ ด้านการอ่านออกเสียงตัวอักษร มีค่า เฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ในระดับปานกลาง และ ด้าน การเขียนตามคำบอกตัวอักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 ในระดับต่ำ ในขณะที่เดียวกัน การเรียนโดย ใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิด พุทฺธสัมพันธ์ ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้มีความหมาย พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 33.78 ในระดับสูง ระดับความสามารถการเรียนรู้อักษรจีนอยู่ในระดับ สูง เมื่อ พิจารณาความสามารถรายด้าน พบว่า การจำความหมายอักษรจีน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.65 ในระดับสูง ด้านการอ่านออกเสียงตัวอักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.78 ในระดับสูง และด้าน การเขียนตาม คำบอกตัวอักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ในระดับปานกลาง

Liang Fa Cheng (2556 : 3) ศึกษาการใช้สัทอักษรไทยช่วยอ่านออกเสียงภาษาจีนเพื่อแก้ปัญหาทักษะการอ่านภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยการอ่านเรื่องเทศกาลตรุษจีนของนักเรียนที่อ่านตามระบบพินอินเท่ากับ 4.26 คะแนนเฉลี่ยการอ่านเรื่องเทศกาลตรุษจีนของนักเรียนที่ใช้สัทอักษรภาษาไทยช่วยกำกับเสียงการอ่านเท่ากับ 3.42 โดยคะแนนเฉลี่ยการอ่านเรื่องเทศกาลตรุษจีนของนักเรียนที่อ่านตามระบบพินอินสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการอ่านเรื่องเทศกาลตรุษจีนของนักเรียนที่ใช้สัทอักษรภาษาไทยช่วยกำกับเสียงการอ่าน .84 คะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบของนักเรียนที่อ่านตามระบบพินอินเท่ากับ 7.89 คะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบของนักเรียนที่ใช้สัทอักษรภาษาไทยช่วยกำกับเสียงการอ่าน เท่ากับ 7.54 โดยคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบของนักเรียนที่อ่านตามระบบพินอินสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบของนักเรียนที่ใช้สัทอักษรภาษาไทยช่วยกำกับเสียงการอ่าน .45

สุวิมล นกกลาง (2556 : 43) ทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีน(พินอิน)ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เกม ผลการวิจัยพบว่า 1.นักเรียนมีทักษะในการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีน(พินอิน) เพิ่มขึ้น โดยก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมหลังเรียนสูงกว่าทักษะการอ่านออกเสียงก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. นักเรียนมีทักษะในการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีน(พินอิน) สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98)

ประไพพร จันทะบันชิต (2557 : 5) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการออกเสียงพินอินโดยใช้ชุดฝึกทักษะการออกเสียงพินอิน ผลการวิจัยพบว่า 1. ค่าประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะการออกเสียงพินอินได้ค่าประสิทธิภาพที่ 81.25/80.37 ซึ่ง เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่กำหนดไว้ 2. ผลสัมฤทธิ์ในการออกเสียงพินอินของนักศึกษาโดยใช้ชุดฝึกทักษะการออกเสียงพินอินหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ที่ กำหนดไว้

ตุลนุสรณ์ สุภาษา และ ฉวีเสวีหง(2560 : 115) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการออกเสียงภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษา จีนธุรกิจวิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะและ สระในระบบการออกเสียงพินอินภาษาจีนของ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจกลุ่มผู้เรียน ระดับต้นที่เข้าร่วมทดสอบมีรายละเอียดดังนี้ 1.1ด้านพยัญชนะมีทั้งหมด 6 เสียง ได้แก่ เสียง x,zh,ch,sh, r,z ซึ่งเสียงที่ผู้เข้า ทดสอบออกเสียงผิดมากที่สุด ได้แก่ เสียง ch และ sh 1.2 ด้านสระมีทั้งหมด 4 เสียง ได้แก่ เสียง üe, üān,ün และ er ซึ่งเสียงที่ผู้เข้าทดสอบออกเสียงผิดมากที่สุด ได้แก่ เสียง üe และüān 2. ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะและ สระในระบบการออกเสียงพินอินภาษาจีนของ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจกลุ่มผู้เรียน ระดับกลางที่เข้าร่วมทดสอบมีรายละเอียดดังนี้ 2.1 ด้านพยัญชนะมีทั้งหมด 6 เสียง ได้แก่ x, zh,ch,sh,r,c ซึ่งเสียงที่ผู้เข้า ทดสอบออกเสียงผิดมากที่สุด ได้แก่ เสียง ch และ sh 2.2 ด้านสระมีทั้งหมด 3 เสียง ได้แก่ เสียง üe, üān และ ün ซึ่งเสียงที่ผู้เข้า ทดสอบออกเสียงผิดมากที่สุด ได้แก่ เสียง üe 3. ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะและ สระในระบบการออกเสียงพินอินภาษาจีนของ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจกลุ่มผู้เรียน ระดับสูงที่เข้าร่วมทดสอบมีรายละเอียดดังนี้ 3.1 ด้านพยัญชนะมี ทั้งหมด 7 เสียง ได้แก่ x, ch, sh, r, z, c, s ซึ่งเสียงที่ผู้เข้า ทดสอบออกเสียงผิดมากที่สุด ได้แก่ เสียง c 3.2 ด้านสระมีทั้งหมด 2 เสียง ได้แก่ üe และ er ซึ่งเสียงที่ผู้เข้าทดสอบออก เสียงผิดมากที่สุด ได้แก่ เสียง er

กิติญา ชูวิทย์เจริญกิจ,พินพร คงแท่น,รัชกร เหล่าโสภณพันธ์ และ หมา ฮวานฮวาน (2557:97) การได้ศึกษาวิจัยเรื่องพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้ชุดฝึกประกอบการจัดกิจกรรมแบบ BBL สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาจีนโดยใช้ชุดฝึกประกอบการจัดกิจกรรมแบบ BBLมีประสิทธิภาพเท่ากับ 95.40/90.20 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2. คัดดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาจีน โดยใช้ชุดฝึกประกอบการจัดกิจกรรม แบบ BBLมีค่าเท่ากับ 0.8149 แสดงว่า นักศึกษามีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 81.49 3. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.08)